

H. Ch. Andersen: O Malence

Jistá paní přála si, aby měla dítě; i navštívila jednou *starou čarodějkou* a pravila k ní: „Měla bych nesmírně ráda dítě; nechtěla byste mně povědít, kterak bych dítětem oblažena byla?“

„I ano, ano; v tom mohu dobrou radu dáti,“ pravila čarodějka. „Tu máte *seménko ječmene*; není takové, jaké *hospodář na roli rozsévá*, ani takové, jaké *drůbež jídá*. Dejte toto seménko do *kruhule* a uvidíte, co z něho bude!“

„Děkuji za radu!“ pravila paní a dala čarodějce dvanácte bílých grošův. Navrátivši se domů zasadila *seménko* do *kruhule*, a co nevidět vyrostla ze semene krásná květinka podobná lilium, jehož lístkové složili se jako poupátko.

„Jaká to roztomilá květinka!“ zvolala paní líbajíc modré a žluté lístečky a jak květinku políbila, poupátko se otevřelo a paní poznala, že květinka je skutečně lilium; ale uvnitř květinky na zeleném sedátku sedělo malounké pramalounké děvčátko, sličné a utěšené, nejsouc větší, než je *malíček*, a paní dala jemu jméno „*Malenka*“.

Děvčátko mělo za kolébku hezkou, lesklou *skořípku ořechovou*, léhalo na lístečkách z modrých fialek a přikryto bývalo lístečkem růžovým. V této kolébce spávalo v noci, a ve dne hrávalo si u stolu, na kterémž stával talíř s vodou, kolem dokola věncem rozmanitého kvítí ozdobený. V talíři na vodě plovál veliký list tulipánový, na kterémž Malenka sedávala jako v lodičce a po vodě se vozila, a dvě bílé žíně byly jejím veslem.

Plavba bývala rozkošná! Malenka plovouc zpívala líbezně a rozkošně a lidé vypravovali, že něco podobného posud, co živi jsou, neviděli a neslyšeli.

Jednou v noci, když děvčátko v své pěkné kolébce spalo, vskočila oknem rozbitým do světnice ohyzdná *žába*, celá mokrá a vyskočila zrovna na stůl, na kterémž Malenka v kolébce přikrytá lístkem růžovým ležela a spala.

„I to by byla *švarná nevěstička pro mého syna*,“ zakřehotala *žába*, vzala *skořípku ořechovou* i s Malenkou spící se stolu a oknem rozbitým vyskočila do zahrady.

V zahradě byl silný, široký potok a za jeho břehem byla *široká a hluboká bažina*, v níž *žába* s svým synem bydlela. *Mladý žabák byl tak ohyzdný jako jeho matka* a jak uviděl sličné děvčátko v ořechové *skořípce*, ozval se: „*Kvak, kvak, kuňk!*“ *Hlasu jiného od sebe nevydával*.

„Nemluv tak nahlas, aby se neprobudila!“ napomínala jej stará *žabice*, „mohla by nám uletět, neboť je tak lehká jako prášek z peří labutího. Posadíme ji na široký list leknínový, a ten jí bude *osamotnělým ostrovem*, z něhož nám *uprchnouti nemůže*. Zatím jí uspořádáme pokojíček v bažině a tam budete oba společně bydlet.“

Na blízku plovalo množství leknínů s listy širokými a zelenými; největší z těchto listů byl nejdáleji a k němu plavala *žába* a dala *ořechovou skořípku* s děvčátkem *na list*.

Ubohá Malenka probudivši se ráno a pozorujíc, kde se nalézá, dala se do velikého pláče, neboť byla *uprostřed širokých vod a ku břehu se dostat, byla patrná nemožnost*.

Stará žabice byla dole v bažině a šperkovala svou světličku rákosím a květem leknínovým, aby příjemný příbytek nevěstě své zařídila. Potom plovla s ohyzdným svým synkem pro kolébku Malenčinu a postavila jí do ložnice, do níž Malenku uvést chtěla.

Připlovouc učinila jí poklonu a pravila: „*Tento jest syn můj a tvůj budoucí manžel. Budete pospolu bydleti v bažině v bytu nádherném!*“

„Kvak, kvak, kuňk,“ přisvědčil mladý žabák a umkl.

Na to vzali kolébku a odplouli s ní — stará žába a její syn, mladý žabák. Malenka sedíc o samotě na listu zeleném plakala ustavičně, neboť nežádala sobě bydleti v bažině u staré ohyzdné žáby, aniž chtěla se stát manželkou ohyzdného mladého žabáka.

Rybičky pod vodou viděly žabu a slyšely, co pravila; i vystrčily hlavičky nad vodu, aby děvčátko spatřily. Zalíbila se jim Malenka nesmírně a litovaly jí, že se má dostat dolů do bažiny k staré ohyzdné žábě. Chtěly ji vysvoboditi a hned shlukše se pod vodou kolem listu leknínového přehryzaly zoubky svými lodyhu, a list leknínový s Malenkou uploul do potoka a ploul proudem dále daleko, takže žába Malenku dohoniti nemohla.

Malenka plavila se mimo mnohá města a ptáčkové sedící po břehách, v křovinách jak ji spatřili, volali hlasitě: „Jaké to rozmilé děvčátko!“ Malenka plavila se dále a dále a vykonala cestu dalekou. Bílý hezký motýlek obletoval ji neustále a konečně sletěl na list leknínový, na kterém Malenka se plavila. Proto že se mu líbila, byl tomu nesmírně rád, že jí stará žába nedohonila. Kudy se Malenka plavila, byla krásná krajinka; *slunce svítilo na vodu a voda byla jasná jako nejčistší zlato.* Malenka byla potěšena, že k ní motýlek sletěl, odepnula svůj pásek, připnula jej na jednom konci k motýlkovi a na druhém k listu leknínovému, a list jel po vodě nyní mnohem rychleji a ona ujížděla s ním.

Za nedlouho přiletěl veliký *chroust*; jak ji spatřil, vzal ji okolo štíhlého tílka a odletěl s ní na strom. List leknínový však ploul po vodě dále, a motýlek k listu uvázaný letěl s ním nemoha se od lístku utrhnouti. Malenka, pozorujíc kam chroust ji odnáší, ulekla se velice a litovala motýlka, že jej k lístku leknínovému přivázala. „Ubohý!“ vzdychala, „pojde hladem, jestliže z vazby vysvobozen nebude!“ Než chroust nevšímaje si toho *posadil se s ní na stromě* na mohutný list, dával jí *píti sladkou šťávu z květin* a lichočil jí, že jest velmi hezká, ačkoliv *ani nejmenší podobnosti s chroustem nemá.* Za chvílku přiletěli ostatní chroustové bydlící na témž stromě návštěvou k Malence a paní babky vrtíce růžkami pravily: „Jaká to bídná postava! Má jen dvě nožky, a růžkův ani nemá!“ ozvala se slečna babka. „Má tílko jako člověk! fuj, jak je škaredá!“ zabručely všechny paní babky, *avšak Malenka byla roztomilé děvčátko. Také chroust, který ji unesl, byl toho mínění; že však ostatní jinak mluvili, uvěřil konečně, že je škaredá, nechtěl jí více a ponechal jí na vůli, aby šla, kam ji oči povedou a nohy ponesou.* I sletěl s ní se stromu a posadil ji na chudobičku. Ubohá plakala, že je tak škaredá, že jí ani chroust míti nechce. Než *krásná byla přece, a sličná i půvabná jako nejkrásnější lístek růžový.*

Celé léto žila ubohá o samotě v lese; upletla sobě z traviček postýlku a pověsila ji pod veliký list jetelový; tam alespoň byla ukryta proti větrům a dešti. Za pokrm mívala med z kvítí a za nápoj rosičku, která se třpytila na kvítí anebo na trávě.

Minulo léto a přišel podzimek a po podzimku přišla zima, zima dlouhá a krutá.

Ptáčkové, co tak krásně zpívali, dávno již odletěli, kvítí uvadlo a stromy byly bez listů. Široký list jetelový, pod nímž svůj příbytek měla, uvadl a stočil se, a ona mrazem chřadla, neboť měla šaty tenké a roztrhané. Jsouc tlíka jemného a slaboučkého nemyslíla jinak, než že mrazem zahyne. Tu se dalo do sněžení; každá pápěrka sněžná, i sebe menší, kdykoliv na ni padla, byla jí plnou lopatou sněhu, protože byla malinká jako malíček. I zaobalila se do svadlého listu, ale nemohouc se ohřátí trásla se ubohá zimou na celém těle.

Hned u lesa, kdež nyní meškala, bylo *veliké žitniště nyní již jen holým strniskem*, ale Malence *zdálo se býti lesem velikým*, když zimou se třesouc po strnisku se ubírala. I přišla k dvířkám malé chatrče, v níž polní myška bydlela v teplém pokojíku. Myška měla pod strniskem světličku, plnou žita a vedle kuchyňku a spižírnu. Ubohá Malenka postavila se jako žebravé děvčátko u dvířek a prosila, aby jí daly *almužničku — seménko ječmene*, neboť po dva dny ani soustečka v ústech neměla.

„Ubohé děcko,“ promluvila k ní myška, stará, velmi hodná *polní myš*, „pojď, pojď do teplé světličky a zůstaň u mne k obědu!“ A poněvadž se jí Malenka zalíbila, pravila dále: „Můžeš u mne zůstatí přes zimu, ale *bud' čistotnou a pořádnou a vypravuj mi pohádky*; ráda je poslouchávám.“ Malenka byla po vůli staré myši a měla se u ní velmi dobře.

„Dnes dostaneme návštěvu,“ pravila jednou myška, „přijde k nám pan soused, jenž ke mně jednou za týden dochází. Má se mnohem lépe, nežli já; má v domě svém veliké jizby a chodí v pěkném *kožiše z černého aksamítu*. Kdyby si chtěl tebe vzítí, měla bys své opatření; ale *má chybný zrak*. Vypravuj mu jen nejpěknější pohádky, které znáš.“

Ale Malence nelíbil se pan soused, nechtěla si ho vzítí, protože byl — *krtek*. Pan krtek přišel v černém aksamitovém kožiše na návštěvu; jak jí myška vypravovala, byl soused velmi bohatý a velmi učený; příbytek jeho, kuchyně a sklepy byly dvacetkrát větší, než jaké měla myška; něčemu se také přiučil, byl pán opatrný, ale nemohl vystátí slunce a kvítí, a haníval je, poněvadž jich nikdy neviděl.¹ Malenka musila také zazpívati a zazpívala dvě písně, nejprve: „Chovejte mne má matičko“ a potom „Kde domov můj?“. Pro krásný její zpěv zamiloval se krtek do Malenky, ale jakožto muž opatrný ani slovem se neprozradil.

Krátce před touto návštěvou vyhrabal si soused krtek chodbu z domu svého do chatrče sousedy myškové a dal jí a Malence povolení procházeti se tam, kdykoliv se jim líbiti bude. Také jich žádal, aby se nebály *mrtvolý ptáka v chodbě ležícího*, který na počátku zimy zemřel a tam zahrabán byl. Chtěl jim ho ukázati a *vzal do rypáčku shnilou třísku, jež po tmě jako oheň svítí*; šel napřed a svítil jim. Když došli po dlouhé, tmavé chodbě až k místu, kdež mrtvý pták ležel, opřel se krtek celou silou o strop chodby, odhrabal zemi tak, že se tam udělala veliká díra, do níž světlo padalo. Uprostřed chodby ležela mrtvá vlaštovka; křídélka měla k tílku stlačená, hlavičku a nožky pod bříškem v peří ukryté a bylo patrně znamenati, že ubohý

---

¹ Ve Slagelse se Andersen dostal pod vedení Simona Meislinga, malého, statného, plešatého pětaticetiletého klasika a překladatele Vergiliovy *Aeneidy*. Andersen nebyl nejrychlejším studentem ve třídě a dostávalo se mu štědře Meislingova opovržení. „Jsi hloupý kluk, který to nikdy nedokáže,“ řekl mu Meisling. Meisling je považován za předlohu pro učeného krta v „Malence“.

ptáček zimou posel. Malenka jevila velikou lítost, neboť měla ráda ptáčky, co v letě tak krásně zpívávali a jí těšivali; ale soused krtek kopl do vlaštovky řka: „Teď již nešvitoří. Jsou k politování takoví ptáci! Bohudíky, že moje děti nejsou ptáky; takový ubohý opeřenec nezná, než trochu kvíkati a v zimě pojde hladem!“

„Máte pravdu, sousede! vždyť jste *rozumný pán*,“ pravila na to myška. „*Co má takový ptáček ze svého zpívání, když zima přikvačí? Trpí hlad a zimu, a to má býti život blažený, život panský!*“

Malenka ani slovem se neozvala; ale jak soused krtek a paní myška od ptáka se obrátili, naklonila se k mrtvole ubohé vlaštovky, odkryla její hlavičku pírkami zakrytou a dala jí políbení na zamčená očka: „Snad je to ten ptáček, jenž mi v letě tak krásně zazpíval. Ach, jaké radosti způsobil mi svou písní, ubohý, milý ptáček!“

Krtek zasypal opět díru, kterou denní světlo do chodby padalo, a doprovodil myšku a Malenku domů. Druhý den v noci nemohla Malenka nijak usnouti; vstala, udělala ze sena pěkný koberec, z měkounké bavlny polštářík, a odebrala se k hrobu ubohé vlaštovky; tam ji zabalila do koberce a položila ji na měkounký polštář, aby ubohá vlaštovka v studené zemi teplý odpočinek měla.

„S Bohem, milý ptáčku! S Bohem!“ pravila. „Díky tobě vzdávám za tak krásné písně, jež jsi nám zpíval, když stromoví kvetlo a *slunko boží nás zahřívalo!*“ A pak sklonila hlavu až k prsoum ubohého ptáčka; — než ejhle! jak se ulekla naslouchajíc, že se tam něco ozývá. *Ozývalo se srdce ptáčete.* Vlaštovka nebyla mrtva, byla jen zimou prokřehla a teplotou rozehrátá oživla.

Na podzim odlétají vlaštovky do jižních, teplých krajin, na vysokých báních kostelních k odletu se shromažďující, ale která k hejnu nepřiletí v čas a tu onde se opozdí, tu zastihnou mrazy a ona zimou ztuhlá padne na zem a najde hrob svůj v studeném sněhu.

Malenka ulekla se skutečně velice; neboť ptáček byl proti ní těla velikého a silného; než dodala si srdce, zaobalila ubohou vlaštovku ještě lépe do bavlny, běžela pro lísteček, kterým se přikrývala a přikryla jím hlavičku ptáčka, jenž opět k sobě přicházel.

Druhou noc přišla Malenka potají opět k vlaštovce, která zatím docela ožila, ale velmi slabá byla. Jen na kratinkou chvíli mohla očka otevřít a na děvčátko se podívati, jež před ní stálo a *kouskem planoucí houby si svítilo, protože jiného světla nemělo.* — „O díky, díky za tvé opatrování,“ promluvila k Malence slaboučká vlaštovka. „Díky tobě, rozmilé děvčátko! Již jsem se ohřála a síly se mi vrací, a zanedlouho budu opět poletovati na krásném, teploučkém výsluní!“

„O nikoliv,“ pravila Malenka, „*venku je ještě zima, mráz a sníh.* Jen zůstaň v teplém lůžku a já tebe budu ošetřovati.“

I přinesla slabému ptáčeti čerstvé vodičky v lístku růžovém, a vlaštovička jí vypravovala, jak se na křídélku o trní poranila a že proto tady zůstati musila, když ostatní vlaštovky do teplých krajin odletěly. Nemohouc poraněným křídélkem létati, padla na zem a nepamatovala se, jak konečně do této temné, podzemní chodby se dostala.

Tam zůstala po celou zimu jsouc ošetřována od Malenky, kteráž *vlaštovičku den ode dne více milovala. Krtek a myška* ničeho se o tom nedověděli, protože si nevšimli ubohé vlaštovičky, jíž *nenáviděli*.

Na jaře, jakmile slunce paprsky svými zemi ohřálo, rozloučila se vlaštovička s Malenkou a vyletěla dírou od krtka vyhrabanou, kterou jí Malenka otevřela. Než *vlaštovka* odletěla, *ptala se, chtěla-li by s ní nahoru, že ji vezme na záda a že s ní odletí do zeleného háje*. Než Malenka vzpomněla si, že by tajným útekem zarmoutila staříčkou myšku, která jí tolik dobrodiní činila.

„Toho nesmím učiniti, toho neučiním!“ odpověděla.

„Tedy s Bohem, s Bohem, rozmilé, dobré děvčátko! Měj se dobře!“ pravila vlaštovka a vyletěla na horu na krásné výsluní. Malenka hleděla za ní a dala se do pláče, neboť vlaštovičku velice milovala.

Od té chvíle, co vlaštovka do zeleného háje odletěla, byla *Malenka velmi smutna a soužila se, že nesměla z podzemí nahoru na teplé slunéčko. Žito, zaseté na poli nad obydlím polní myšky* bylo již *vysoké a husté jako les*.

„Nyní v létě,“ pravila stará myška, „můžeš šíti na své výpravě, již tobě dám; neboť soused krtek v černém *aksamítovém kožiše* ucházel se opravdově o ruku sličného děvčátka. Dostaneš hojně suken a pláten nejpěknějších, jestliže si vezmeš souseda krtka.“

Malenka *musila sednouti ku kolovrátku a ve dne v noci přísti*. Myška najala čtyři pavouky, kteří s Malenkou ve dne v noci předli. Každý večer býval u nich *krtek* návštěvou a *stěžoval sobě, že slunce v létě hrozně pálí, že vedrem slunečním celá země zpráchniví* a přál si, aby tomu letu již konec byl, neboť na podzim měla býti svatba. Malenka však sobě nepřála, aby již bylo po létě, proto že jí byl krtek protivný. Denně ráno i večer stávala zarmoucená na popraží, a kdykoliv větrem rozevřel se hustý les žitných klasův, těšila se, že zas spatřila modrý blankyt nebeský, toužila po krásném a jasném vzduchu na venkově, a jediná žádost její byla, aby zase spatřila vlaštovičku, již tak velice milovala. Ale vlaštovička nedala se viděti, neboť byla daleko, daleko v zeleném háji.

Podzimek nastal a výprava Malenčina byla dohotovena.

„Za měsíc budeš mít *svatbu!*“ pravila myška; Malenka dala se do pláče a prosila, aby si krtka vzítí nemusila.

„Tintiry vary!“ namítala stará myška, „jen nebuď bláhová! Nezpěčuj se, sice poznáš, jak ostrý jest bílý myší zoubek. Pan krtek je muž pořádný a hezký. Takový kožich z černého aksamítu nemá ani královna. Má plné sklepy, plnou kuchyň, plnou špižírnu a sýpku! Děkuj nebesům, že takového muže dostaneš!“

I měla býti svatba. Krtek přišel pro Malenku, aby ji do své domácnosti co hospodyně odvedl. *Hluboko v zemi měla s ním bydleti a nespátřiti již nikdy bílého dne a slunce nebeského, kteréž jemu svou jasností protivné bylo*. Ubohé děvče bylo celé zarmoucené! Mělo se na vždy rozloučiti s

jasným slunéčkem, jež za pobytu svého u paní myšky alespoň dvakrát denně vídalo, když ráno a podvečer na zápraží stávalo.

„S Bohem tobě dávám, slunéčko jasné! s Bohem!“ volalo stojíc na zápraží a vztahovalo své ručky po zapadajícím slunéčku, a větřík podzimní proháněl se již po strnisku. „S Bohem! s Bohem bud!“ volalo objímajíc slabýma ručkama pozdní kvítek před ní stojící. „Pozdrav ode mne vlaštovičku, až ji uvidíš!“

„Šviť, šviť!“ ozval se hlásek nad její hlavou, a ona spatřila vlaštovičku kolem letící. Vlaštovička, spatřivši dole Malenku, zaradovala se a čekala zdaliž k ní promluví. Malenka ihned jí vypravovala, že má míti svatbu s ohyzdným krtkem, že má s ním bydleti hluboko pod zemí, kam paprsky sluneční nikdy nevnikají; pravila, že ho nenávidí a byla smutna a hořce plakala.

„Sníh a mráz se blíží — zima přichází,“ pravila vlaštovička, „a já letím do teplých krajin. Nechtělo bys se mnou, děvčátko? Sedni si na moje záda, páskem svým se přivaž ke mně a odletíme tomu škaredému krtku daleko, daleko přes hory a doly, přes země a vody do krajin teplejších, kdež slunce svítí ještě mnohem krásněji než zde, kde je věčné léto a kvítí krásně kvete po celý rok. Polet se mnou, spanilé děvčátko! Tys mi zachovala život, když jsem zimou celá zkřehlá hluboko v temné zemi umřítí měla!“

„Ano, ano, poletím s tebou!“ zvolala radostně Malenka a posadila se na záda vlaštovčiny, upevnila se páskem svým k pernatému tílku vlaštovičky, a již letěly povětřím vysoko nad lesinami a vodami, nad vysokými horami, sněhy a ledy věčně pokrytými. Vysoko v povětří bylo chladno, až děvčátko zimou se třásl; i vlezlo pod křídlo vlaštovčiny a jen hlavičkou vykukovalo, aby vidělo *velebnost všehomíra*.

Přiletěly do krajin teplejších. Tam slunce svítilo jasněji než u nás, blankyt nebeský byl dvakrát výše než u nás, a na keřích rostly nejkrásnější hrozny zelené a modravé. V hájích citronových, pomorančových a datlových, v palmových a myrtových roznášely se vůně nejlíbeznější, a roztomilé dítky hrály si s pestrými motýlky.

Ale vlaštovka letěla ještě dále a tam bylo ještě krásněji. Pod zeleným stromovým na břehu modrého jezera stál hrad z nejbělejšího mramoru od pradávných dob. Kolem vysokých sloupův vinulo se réví, hnízda vlaštovčí vysela na korunkách sloupův mramorových a v jednom z těchto hnízdeček ubytovala se vlaštovička, která děvčátko unesla.

„Zde je můj domeček,“ pravila vlaštovička; „ale chceš-li bydleti pod některou z květin nejkrásnějších, co dole rostou, snesu tě tam a tam budeš se míti velmi dobře, jak tvoje srdéčko ráčí.“

„Aj ta krása!“ zvolala Malenka plná radosti tleskajíc ručkama.

Dole ležel veliký sloup z bílého mramoru ve třech kusech, protože se svalil a rozbil. V rozpuklínách tohoto sloupu rostly nejkrásnější bílé květiny — *lilie*. Vlaštovka snesla Malenku dolu a posadila ji na široký liliový list. Ale jak se děvčátko podivilo, *vidouc mužička sedícího v květině, mužička bílého průsvitného jako perlička. Na hlavince měl zlatou korunku a křídélka krásně se*

lesknoucí na ramenou. Nebyl větší než Malenka. Každá květina měla takového mužíčka aneb tak maličkou ženušku; ale onen mužíček byl nad všemi králem a pánem.

„Nebesa! jak je krásný!“ pošeptala Malenka k vlaštovičce a sličný královský panáček hrozně se ulekl, neboť vlaštovka byla proti němu pták velikán. Než jak spatřil Malenku, utišil se a zaradoval; takového podivukrásného děvčátka nikdy ještě neviděl. I vzal korunku s hlavy a posadiv jí Malence na hlavičku tázal se jí, jak se jmenuje, a *chce-li býti jeho paní a královnou všech květin*. To byl mužíček, to byl ženich docela jiný než synek staré žáby a než pan krtek v hedvábném kožiše. Malenka mu nedala košem, a v tu chvíli přicházeli z květin páni a paničky, maličké a roztomilé osobičky, že milo bylo na ně pohlížeti. Každý pán a každá panička přinesli Malence po skvostném dárku; nejkrásnější dárek ze všech bylo dvě krásných křídelek od bílé mušky. Křídelka byla ihned upevněna na raménka Malenčina, aby s květiny na květinu lítati mohla. Jakou tu měla radost!

A vlaštovička sedíc v hnízdečku svém vysoko na korunce mramorového sloupu zpívala co nejkrásněji uměla, ale v srdéčku svém byla zarmoucená, neboť milovala Malenku a neráda by se s ní byla rozloučila.

„**Malenko**, nebudeš se již tak jmenovati,“ pravil k ní *král květin*, „to jméno není hezké. My tebe pojmenujeme **Maja**.“²

„S Bohem, s Bohem!“ volala vlaštovka a odletěla z teplé krajiny tam, odkud byla přiletěla. Navrátivši se do své vlasti, stěhovala se do svého hnízdečka nad oknem nepatrného domku, a vypravovala domácím lidem tuto celou pohádku, aby v zapomenutí nepřišla.

Hans Christian Andersen: Tommelise

Tommelise má v ústředním rejstříku děl H. C. Andersen pořadové číslo 10 v kategorii pohádek (rozsah 1-300). BFN (Birger Frank Nielsen: *Digterens danske Værker 1822-1875*) 277. *Tommelise* byla poprvé publikována 16. prosince 1835. Dílo vyšlo v rámci edice *Eventyr, fortalte for Børn*. První sbírka, druhý svazek, 1835. (Číslo díla 302. BFN 276. Kategorie/žánr: Sbírka pohádek).

Malenka je v podstatě Andersenova invence, inspiroval se však tradiční pohádkou o *Palečkovi* – obě pohádky začínají tím, že se bezdětná žena radí s nadpřirozenou bytostí o nabytí dítěte. Další inspirací byli šestipalcoví Liliputáni z *Gulliverových cest* Jonathana Swifta, Voltairův příběh *Mikromégas* s postavami obrovských a miniaturních lidí, a rovněž halucinační erotická pohádka *Meister Floh* E. T. A. Hoffmanna, v níž hrdinu trápí drobná, píd' velká dáma. Drobná dívka figuruje v Andersenově fantazijní próze *Cesta pěšky od Holmenského kanálu k východnímu cípu Amageru* (1828) a literární obraz podobný Andersenově drobné bytosti uvnitř květiny najdeme v povídce E. T. A. Hoffmanna *Princezna Brambilla* (1821).

---

² V dánštině takto: „Du skal ikke hedde **Tommelise**!“ sagde **blomstens engel** til hende, "det er et stygt navn, og du er så smuk. Vi vil kalde dig **Maja**!“ Český pak: „Nejmenuješ se **Palečka/Malička** [Malenka, *malinká*; od slova *malíček*]!“ řekl jí **květinový anděl**, „je to špatné jméno a ty jsi tak krásná. Budeme ti říkat **Maja**!“